

Advent 4. vasárnapja

Róm 16,25-27

„Az egyedül bölcs Isten”

²⁵Annak pedig, akinek hatalmában áll megerősíteni benneteket evangéliumomban, a Jézus Krisztusról szóló tanításban, annak a titoknak kinyilvánításában, amelyre ősidők óta csend borult, ²⁶de amelyet most az örök Isten parancsára a próféták írásai kinyilatkoztattak, és minden nemzet előtt ismertté tettek, hogy így a hit befogadására eljussanak: ²⁷neki, az egyedül bölcs Istennek legyen dicsőség Jézus Krisztus által örökkön-örökké! Amen.

A Pál által alapított egyházközségek mindegyike jelentős városban volt: Filippiben, Tesszalonikában, Korintusban, Efezusban. Bár maga mondta, hogy mások által épített alapra nem épít, mégis érthető, hogy alig várta, hogy Rómában is hirdesse az evangéliumot. A római keresztény közösség alapítója ismeretlen (15,20; 1,8.13), egy biztos, sem Péter, sem Pál. Pál apostol maga sem osztja a péteri alapítás elképzelését (Gal 2,7-8), Péter csak első püspöke volt ennek az egyházközségnek. Elképzelhető, hogy a Palesztinából elmenekült szírek alapították (ApCsel 2,10). Kérdés, hogy milyen összetételű és irányzatú volt a római egyházközség vagy egyházközségek. Történeti adatok hiányában érveinket csak a levélből vehetjük, és mivel sok ószövetségi idézetet találunk benne, ebből néhány kutató arra következtetett, hogy többségében zsidókeresztények alkották. Annyi bizonyos, hogy Rómában az első században sok zsidó élt, számos zsinagóga és temető tanúskodik erről. A sírfeliratok eltérő nyelvezete némi betekintést ad a zsidók eltérő csoportjaiba is. Arról is tudunk, hogy Claudius sokakat kiutasított a városból. Emiatt nem kevesen védik azt a nézetet is, hogy a római keresztények többsége pogánykeresztény volt, ezért akarta Pál itt is hirdetni az evangéliumot. A római levél Pál leghosszabb levele, és az egyetlen levél, amelyet maga előtt küld egy olyan közösségbe, ahol még nem misszionált. Számos elméleti és teológiai témával, többek között a bűn és a kiengesztelődés, valamint az üdvösség kérdésével is foglalkozik. A levél igen sok üdvözlettel és végül egy végső istendicsősítéssel zárul. Az utóbbit sokan már nem Páltól származtatják, hanem a levél szerkesztőjének tulajdonítják. Inkább a liturgiából ismert könyörgésekre emlékeztet, talán éppen azért, mert onnan ered.

Az áldó formula Isten erejét kívánja leesdeni a közösségre, hogy ezzel erősítse meg a közösséget. Egyrészt egyedül azt az Istent dicséri, aki az egész történelmet és üdvtörténetet mozgatja, másrészt megemlékezik a kinyilatkoztatás történetének prófétái (26a) és krisztusi (27. v.) szakaszáról. Profán értelemben az egész felfogható jó kívánságnak is. De talán éppen ez a jókívánság azzal lesz különös, hogy olyan értékeket kíván a közösségben, amelyre egy átlag ember nem gondol. Itt a jókívánság tárgya nem az, hogy a hívek egészségesek és gazdagok legyenek, hanem hogy megerősödjenek Isten örömhírében. A jókívánság egészen lelki, spirituális vonatkozású. Abból a meggyőződésből fakad, hogy embernek és közösségnek az a legjobb, ha a lelke erős marad, és minden helyzetben megmarad benne Isten öröme. A lelkileg gazdag ember és a lelkileg gazdag közösség megtalálja a módját annak, hogy kultúrát és konkrét segítséget vagy tárgyi értékeket hozzon létre. De a szegényes lelkű ember és a szegényes lelkű közösség csak feléli vagyoni, pénzügyi tartalékait, elherdálja minden javát, anélkül hogy olyan értéket hozna létre, amely a pillanatnyi fogyasztáson túl is érték.

Úgy gondolom, hogy ebben az áldásban és doxológiában, végül is egy, a mai hétköznapoktól lényegesen eltérő filozófiai és emberi magatartás rögzült. A vallást és a lelki adományokat nem termékek létrehozására szolgáló erőnek vagy csupán esztétikai dekorációnak tekinti, hanem olyan lelki beállítódásnak, amely mindig is keresi az új és mindig értékes dolgok létrehozását, nem a maga, hanem az egész közösség javára. Ez a gondolkodás a termelő és fogyasztói mentalitástól fényévekre van. Nem emberi rafinériából, még csak nem is emberi bölcsességből, hanem Isten bölcsességéből származik. A közösség is az egyén is úgy értelmezi magát ebben a folyamatban mint Isten teremtő bölcsességének önkéntes és önzetlen eszközét. Nem önmagát akarja a szerzett értékekkel a közösségre erőltetni, hanem Isten országát, értékrendszerét és Isten adományait akarja a közösség számára megszerezni vagy leesdeni.